

איצרות

גליון שפועי מאיצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

איזרו חכם?

אברך שמחמת קשיי קיום נאלץ לצאת מעולמה של תורה ולקבל עליו עול פרנסה, קבע עתים לתורה ושומר עליהן בקפידה, הקדים לבוא לבית הכנסת ואיחר לצאת.

אך ביום מן הימים עלה בדעתו רעיון כביר שיוכל להזניק את העסק שלו פי כמה. הוא לא היה זקוק לרווחים נוספים, אך הרעיון סימא את עיניו, הכול התרשמו מכישרונו הברוך, הביט בו בקנאה גלויה כאשר הוא מוסיף להעפיל מעלה.

שוב לא היה לו הזמן לתורה ולתפילה, כל יהדותו החלה "מצטמקת ורע לה". אבל הוא לא חש בטיפשות הטמונה במסחרו המזגשג, הוא לא חש מרומה כאשר החליף עולם עומד בדמיון כוזב, החן והחשיבות שאותם הוא חש מול כישרונו החד, סינור את עיניו מלראות נכוחה.

אדם חכם בעיני עצמו ישב בחצר בית הכנסת, כאשר בפנים בית הכנסת עסוקים הכול בענייני 'אמן יהא שמיה רבא', קדיש וקדושה.

הוא יושב לו בחוץ, מנתח ניתוחים פוליטיים, 'מאבחן' בני אדם ומפרש את עומק כוונותיהם הזדוניות; הוא לא סתם תמים שיביט בעין טובה על כל אחד, הוא מומחה למצוא את העוקץ החד בכל פעולה שעושים בני אדם, הוא מקשר קצוות ויורד לעומקם של קריצות עיניים וכדומה.

השומעים עומדים סביבו פעורי פה, נדהמים נוכח עוצמת החוכמה והעומק שלו, ובעיני עצמו גוברת החשיבות למעמדו הבלתי מעורער. הוא לא חש במילכוד הנוראי, הוא

החכים לאבד את עולמו באמירות אהדות, לשרוף רווחים נצחיים ולהמירם באבדון עולמים.

חוכמה, לפי השקפת התורה הינה הגדרה אחרת לגמרי מוז הנתפסת בעיני ההמון. כמו בכל המושגים בעולם, כך גם במושג חוכמה, הפוכה דעת התורה מדעתם של בני אנוש.

בעוד שבעולם חוכמה פירושה כשרון וחריפות השכל, הרי בתורה חוכמה פירושה להכיר את הדרך המובילה להצלחה נצחית. כל השאר אינו זכאי לתואר חוכמה, אדרבה – זוהי טיפשות שמונהגת ברוב כשרון וחריפות, ומשום כך היא גם מסוכנת פי כמה.

תארו לעצמכם אדם בעל מוח מבריק שהמציא מכונה

משוכללת ביותר שאמורה לטחון אותו עצמו בין-רגע, האם נוכל לתארו חכם?! לולא ההערצה שאותם רוחשים בני אדם לחכם הזה, אולי עוד ניתן היה להעמיד אותו על טעותו, אבל החן והחשיבות הזאת בעיני כול, מעבירה אותו על דעתו.

כך ויותר מכך היא החוכמה המזוייפת של העולם הזה; האדם הפעיל כישרונות, התעמק, חקר ודרש, עד שהגיע להמצאות שמאבדות אותו משני העולמות.

לעומת זאת עומדת החוכמה האמיתית של התורה, שבתחילתה אין לה שום חן וחשיבות, את החכמה הזאת לא ניתן לייצר לבד, אף אחד לא יכול לנחש מה יוביל להצלחה הנצחית בעולם הבא, רק התורה היא שיכולה ללמד את האדם מה יגרום לו להצליח שם, ורק הצדיקים שעמלו בתורה יכולים לגלות מהי הדרך שתביא להצלחה זו. כך שאת החכמה הזאת אפשר לקבל רק בדרך של תמימות: לקבל ולהאמין, בלי הרבה שכל וחריפות.

כמובן שתמימות שכוזו איננה מוצאת חן בעיני האדם, הוא

צריך להפוך כאילו לילד קטן שמציית ומקבל. כאן טמונה הסכנה, היצר בא ומציע לו משהו נוצץ ומושך העטוף בהילה של חריפות ועמקות מדומה, ומאידיך משליך רפש על אותה תמימות טהורה, הוא מעמיד את החוכמה האמיתית כפתיית נבערה, וכך הופך מוות לחיים.

והצדיק עומד מנגד ומגלה מאוצר רחמנותו: אל תתפתו לחן החיצוני, העמיקו לחפש את החכמה האמיתית בכל דבר – כיצד מביא הדבר הזה להצלחה נצחית!

דווקא יעקב אבינו "איש תם" הוא החכם, דווקא תמים זה שלא היה חריף לרמות ואת הכול הוא קיבל בדרך של אמונה תמימה – הוא זה שהחכים, הוא זה שידע את הדרך הנכונה שתוביל להצלחה הנצחית. לעומתו עשוי, שצייד בפיו והשתמש בדרכי מירמה, בכישרונות נפלאים ובחריפות מדהימה – הוא היה הכסיל התועה בדרכי לבו ואחריתו עדי אובד.

אם לפחות נדע להכיר נכונה את החכם האמיתי ונכתיר את ה'תם' שבתוכנו בנור החוכמה, ולעומת זאת נסיר את הלוש מעל פני הכסיל המדומה, כי אז כבר השגנו התקדמות נפלאה בדרך לניצחון על יצר הרע.

(עפ"י 'ליקוטי מוהר"ן ח"א א וליקוטי הלכות' תענית ד, א וסוכה ז, ב)

התחדשות

מכון 'נחלת צבי' מודיע על מבצעים לקראת חנוכה

הספר 'חנוכה', פרי עטו של הרב יהושע סטארט שליט"א, כבר נמצא על מדפי הספרים בחנויות. הספר מהווה אוסף של תורות רבינו ומוהרנ"ת השופכות אור על מהותם של ימי החנוכה, כאשר לצידן סוקר המחבר את השתלשלות המאורעות בימי בית שני: השתלטות היוונים על עם ישראל, גלות יוון, מסירות נפשם של החשמונאים, עד לנס הנפלא של חנוכה, והוא מבאר כיצד מתבארים מאורעות אלו לאור התובנות הרוחניות הנובעות מתורות רבינו ומוהרנ"ת זיע"א.

כמו כן יימכרו שאר ספרי המכון, ביניהם הספר 'ליקוטי מוהר"ן' עם הפרוש 'נעמוות נצח', בהנחות משמעותיות.

לאור באור החיים

מכון 'מאור הנחל' מודיע לקראת חנוכה, שניתן להשיג את הקונטרס הנפלא 'מועדי ישראל – חנוכה' ובו לקט פנינים יקרים מתוך אוצרותיהם של רבינו ותלמידיו זיע"א, דברים המשמשים כהנהגה ראויה לקראת ימי החנוכה הקדושים הממשמשים ובאים. להשיג בחנויות הספרים של ברסלב ובהפצה הראשית טל. 052-7625525

חוקי. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	ד	ק"ח.	קס"ה	רי"א-רי"ב	צ"ב
א	ה	ק"ח.	קס"ו	רי"ג-רי"ד	צ"ג
ב	ו	ק"ט.	קס"ז	רי"ה-רי"ז	צ"ד
ג	ז	ק"ט.	קס"ח	רי"ח-רי"ח	צ"ה
ד	ח	ק"ט.	קס"ט	רי"ט-רי"ט	צ"ו
ה	ט	ק"ט.	ק"ע	רי"א-רי"א	צ"ז
ו	י	ק"א.	ק"ע"א	רי"ב-רי"ב	צ"ח

יום של הפצה

ד' בכסלו

לע"נ הרה"ח ר' אהרן ב"ר שלמה אביגדור זצ"ל

י"ל ע"י
אוצרות
ברסלב
02-9950000
Tel. 1-718-8552121

ת.ד. 50617 בית משם
טל' במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
זיא"ל: braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

כשמילים לא מספיקות

מכאן – לדבר הצחות של רבינו:

דוד המלך מעיד: "שרים רדפוני חנים". לא רשעים רדפו אותו, אלא גדולים וצדיקים. בתחילה היו אלה אֶחָיו, כמבואר במדרש, אחר כך דואג ושאל המלך, ולבסוף שמעי בן גרא ואחיתופל. על רדיפות אלה אמר דוד כי היו 'חנים' – בלתי מוצדקות.

רדיפות אלה שהביאו את דוד פעמים רבות בסכנת-חיים, היו אמורים לגרום לו גם לירידה רוחנית, לרגשות כעס, נקמה, תסכול וייאוש. אולם, דוד המלך מסיים את פסוקו: "ומדברך פחד ליבי" (תהלים שם) – כל הרדיפות גרמו לו רק להתחזק ביראת ה', כפי שאכן מובא בוהר הקדוש שכששתק דוד לשמעי בן גרא שביזה אותו, הגיע לדרגתו הגבוהה ביותר, להיות רגל רביעיית במרכבה.

למדים אנו אם כן, שיש מצב שבו הריחוק הופך לקירוב, והרעה – לטובה נצחית, כפי שאכן לימדנו רבינו כי "יש ענין שנתהפך הכול לטובה".

אפשר להכביר במילים עד כמה שהכול לטובה, אך להפנים את המסר הזה – קשה מאד. מלים לא יעזרו כאן. רק ניגון, מעומק הלב, יוכל לחבר את ההפכים להרמוניה מופלאה, שאי אפשר להסביר במילים אך מורגשות בבירור.

ניגון מחזק ומשמח יכול להפוך את הכול לטובה!

גם אם הוא נמצא בדרגה רוחנית הכי נמוכה, ולמשוך אותו לעבודת ה', כפי שאנו רואים בחוש, שאפילו כשנמצאים בעצבות ובחוסר חשק לקדושה, גדול כוחו של הניגון לחזק ולעורר לעבודת ה'.

בעצם, כל מהותו של הניגון הוא שילוב של הפכים: עליות וירידות בטונים ובקצב. הירידות שבניגון אינן סתירה כלל לעליות שבו, אלא אדרבה – הן נותנות לו את יופיו, והכול מתמוזג ביחד בהרמוניה לניגון מושלם.

נעבור כעת לסיום המאמר על דבר הצחות שאמר רבינו על 'רחש' שהוא בראשי תיבות: ר'בנים, ח'זנים, ש'וחטים.

ה'רחש' היווה מתנה שהיו נוהגים לתת ל'כלי הקודש' של הקהילה בעת חתונה. הדבר שימש כעין תוספת למשכורתם ה'דלה'.

צדקה זאת היא חיבור בין הפכים, בין עשיר לעני, בין הנותן למקבל.

אך כשנתבונן במאמר חז"ל: "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני – העני עושה עם בעל הבית" (מדרש רבה ויקרא לד, ח) נראה, שיש בעצם חיבור כפול בין הנותן שהוא בעצם מקבל, לבין המקבל שהוא בעצם נותן.

ואם הדבר נכון כלפי כל צדקה, הרי כלפי נתינת ה'רחש' לרבנים וצדיקים, הדבר נכון שבעתים.

"עיקר הניגון והכלי-שיר, הביא לוי לעולם, כמובא בוהר... וזה שאמרה לאה: הפעם ילווה אישי אלי' – שעתה הפעם שנולד לוי..."

"ילוה אישי אלי' – בוודאי, כי התחברות שני דברים הוא על ידי ניגון וכלי שיר".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א רלו)

רבי נתן השתדל מאד שה'ליקוטי מוהר"ן', עם כל עמקותו הנשגבה, יהיה ערוך ומסודר.

עם זאת ישנם מקרים בודדים, שבהם חיבר רבי נתן במאמר אחד עניינים שהקשר ביניהם לא מובן כל צורכו. המאמר שלנו הוא אחת הדוגמאות לכך.

כל לומד תמה, מה ראה רבי נתן לצרף לסוף המאמר דבר-צחות שהשמיע רבינו על הפסוק "שרים רדפוני חנים" (תהלים קיט, קסא); ובכלל – מה ההבנה של הדברים הללו?

כמובן, מי יוכל לומר שזכה לרדת לעומק הדברים, אבל בכל זאת, הרשות נתונה לנו לבאר את הדברים כפי כוחנו.

תחילתו של המאמר בסגולתו של הניגון לחבר בין דברים שונים זה מזה.

רבי נתן מבאר, שמכאן כוחו הגדול של הניגון לעורר אדם,

רבי זלמן 'הקטן' תלמיד רבינו

שבח: "ר' זלמן, היתה לך שנה נקיה!"

רבינו, בכונותיו הטמירות, לא הדפיס אף אחת מן ההסכמות בחייו, ורק להדפסה השנייה צרף מוהרנ"ת שלוש מהן; את ההסכמות של הגאון רבי אפרים זלמן מרגליות מברוד, של הגאון רבי מאיר מברוד ושל הרה"ק רבי אברהם חיים מזלאטשוב. מאוחר יותר נמצאו בגניזים הסכמותיהם של החוזה מלובלין והמגיד מקוויניץ, ואף הם נדפסו.

אלו הם חלק קטן מהסכמותיהם של צדיקי הדור, שרבינו, כעדותו של רבי נתן, "מרוב ענותנותו העצום לא אבה להדפיסם, ומרוב הזמן נאבדו רוב ההסכמות".

הדבר היווה חידוש בעיניהם, שכן עד עתה סרב רבינו שכתבי היד של מאמריו יתפרסמו ברבים, אלא "ישארו בקרב אנשי שלומנו".

נכרכו כתבי יד תחת עינו הפקוחה של מוהרנ"ת, ורבי זלמן (שפונה 'הקטן' – להבדילו מתלמיד נוסף שנקרא אף הוא בשם זה) נבחר על ידי רבינו לנסוע אל צדיקי הדור ולהראות להם את הספר על מנת שיתנו את הסכמתם עליו.

רבי זלמן שם תחילה פעמיו ללובלין שבפולין, שכן שליחות נוספת ונסתרת נועדה לו שם. מטרת שליחותו לא נודעה, שכן אף למוהרנ"ת ורבי נפתלי לא גילה אותה רבי זלמן, אולם רבי אברהם בן רבי נחמן מטולטשין אמר פעם כי מקובלת אצלנו ההשערה, שהדבר נגע להתעסקותם של שלשה צדיקים באותה עת, החוזה מלובלין, המגיד מקוויניץ ורבי מנחם מנדל מרימנוב, ביורז הקץ, וכי רבינו שלח את תלמידו זה לומר להם לבל ידחקו את השעה. ואמנם, בעוונות הדור נסתלקו שלשה רועים אלו בתקופה די קצרה.

כששמעו מוהרנ"ת ורבי נפתלי שרבי זלמן נסע אל החוזה, שלחו אותו קוויטלאך שימסרם לו.

בחודש טבת שנת תקס"ח כנס רבי זלמן למעונו של החוזה, וזה העניק הסכמה נלהבת לספרו של רבינו. במשך שנה תמימה סבב רבי זלמן בארצות שונות, ולאחר מכן שב עם הסכמות מגדולי ומאורי הדור. בשובו אמר לו רבינו בנימה של

היה זה בראשית התקרבותו של רבי נתן לדרך החסידות. באחד הימים ניטש ויכוח בינו ובין רבי זלמן, אחד האברכים החשובים יושבי בית המדרש, על מהותם של החסידים.

רבי זלמן טען בלהט נגד החסידים בסביבתו הנוהגים להסב ולשתות משקאות משכרים. באחד הימים שמע כי כמה מהם אף מישכנו את התפילין שלהם כדי לקנות יין שרף והתקומם מאוד כנגדם.

לעומתו, רבי נתן, שזה עתה התקרב לחסידות והתרשם מאוד מדרכם בקודש, הגן על מנהגם של אלה. רק מאוחר יותר, עם התקרבותו לרבינו, שמע מפורשות מפיו הקדוש כי אין דעתו נוחה ממנהג זה.

כשהתכוון לנסוע לרבינו לקראת ראש השנה תקס"ג, יחד עם חבריו רבי נפתלי ורבי ליפא, ניגש אל רבי זלמן והציע לו להצטרף לנסיעה, כשהוא אומר לו: "אתה שייך אלינו..."

רבי זלמן הבין אל נכון את דבריו והצטרף לנסיעה. לא חלף זמן רב עד שהפך לתלמיד נאמן של רבינו.

נקודה

הדלק אורות = דיבורי אמת לה'.

כך תמצא את הדרך בחושך.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"א ט, ג)

שנת תקס"ה. רבינו הקדוש שוהה בלמברג, תלמידו המובהק רבי נפתלי בא לבקרו, ובשובו הוא מספר למוהרנ"ת חדשות נפלאות:

רבינו חפץ להביא את תורתו הקדושה לדפוס!

הנסף לא סימא את עיניו...

אית ליה.

באותה שעה שבאו בני הבית לכשר לאביהם על דבר העיסקה החדשה, עסק רבי פינחס יהושע כדרכו בקודש בתפילה ובלימוד. שום צל לא העיב על פניו, שמח היה כדרכו כמי שאינו חסר בעולמו מכל טוב.

כי באמת לא חש רבי פינחס יהושע שום מחסור, וכשהיתה באה זוגתו לקונן לפניו כי הילדים שואלים לחם ואין, נענה רבי פינחס יהושע ואמר לה:

"ראי כמה עשירים אנו! ב"ה כולנו בריאים, ולידנו יש ב"ה תיאבון בריא. הלא ידעת כי לעשירים יש דאגות אחרות, ולעיתים קרובות צריכים הם תרופות ואמצעים לעורר תיאבון אצל ילדיהם. ילדי העשירים צריכים לשאוף אויר צח, לנסוע לנאות דשא, לימים ולנהרות כדי שפיהם יפתח לתזונה, ואילו לידנו ב"ה רעבים תמיד..."

היתה זוגתו מקנחת את דמעותיה ומחייכת. מה שאמת – אמת.

עכשיו שבאו בני הבית לכשר לו כי עשיר פלוני השוכב במיטת חוליו מבקש שדווקא הוא יאמר עליו קדיש, ובתמורה יפרנסו יורשיו את המשפחה ברווח גדול במשך שנת הקדיש, לא ניכרה שום שמחה בפניו של רבי פינחס יהושע, אדרבא, כמין צל העיב על פניו השמחות תמיד.

עמדו בני הבית ולא הבינו מדוע אינו שמח אביהם בשמחתם, עד שרבי יהושע פתח פיו והסביר:

"איך אוכל לומר קדיש על גביר פלוני? והלא כבר 'שכרו' אותי לומר קדיש על מישהו אחר, ולא אוכל למעול בו!"

ור' פינחס יהושע הצדיק, העני המרוד, ויתר במחוי יד על הסכום הנכבד, כדי לקיים את הבטחתו בתמימות וביושר.

הקדיש על אביו, והיות שיודעים אנו כי בקרוב יכנס בנך למצוות ואין בידך פרוטה לרכישת תפילין עבורו, הבה נעשה עסק: אתה תאמר קדיש, ואנחנו נעניק לנכך את התפילין של אביו המנוח!"

ישרו הדברים בעיני רבי פינחס יהושע, והשיב ב"ה", לשמחת לב היורשים מחד, ונער הבר מצווה מאידך.

זמן מה עבר והנה התגלגלה עיסקה: נוספת לפתחו של רבי פינחס יהושע:

עשיר אחד בעיר חלה את חוליו אשר מת בו, וטרם פטירתו אמר לבניו כי מתאוה הוא לקדיש של רבי פינחס יהושע. אי לכך מקציב הוא סכום מוכבד שממנו יפרנסו בכבוד את ביתו של רבי פינחס יהושע במשך שנה תמימה, ובשכר זה יאמר עליו קדיש באותה שנה מתוך רווח ושובע.

עוף השמים הוליך את הקול אודות משאלתו של הגביר ותוך זמן קצר הגיעו הדברים לידיעת בניו של החסיד. שמחו בני הבית שמחה גדולה על הרווח וההצלה הבלתי צפויים, ומתוך שמחה הלכו לבשר לאביהם כי הפרנסה מתדפקת על פתחי הבית... בסתר לבם אף קיוו כי מעכשיו תהא זו 'פרנסה' קבועה למשפחה הרעבה, כי חברך חבא

בוקר קריר במשערי. ישראל, בנו של רבי פינחס יהושע – מה'עובדים' המופלאים של חסידי ברסלב דשם – נער המתקרב למצוות, פסע בדרך הביתה ודאגה מקננת בלבו: בעוד כמה שבועות יהיה לבר מצווה, ועדיין אין זכר לתפילין...

לא לחינם דאג הנער, העניות בבית עברה כל דמיון. לחם – מצרך יקר היה, שלא לדבר על מלבוש. לרבי פינחס יהושע, העובד המופלג, היתה רק תנונת אחת בלבד לשבת וליום טוב, לחג ולימי חול.

עכשיו שהגיעה העת לרכוש תפילין לבר המצווה, לא היה בדרך הטבע שום אפשרות לממש את הרכישה.

ויהי היום, ויהודי קשיש שהתגורר בסמוך לרבי פינחס יהושע, שבק חיים לכל חי.

ככלות השבעה עלה בדעתם של היורשים למנות את רבי פינחס יהושע הירא והחרד לומר קדיש על אביהם במשך השנה כולה. בוודאי יהיה זה עילוי נשמה כדבעי ונחת רוח לאביהם המנוח, חשבו בהגיון.

כיון שהחליטו היורשים לעשות כן, באו והציעו לפניו: "היות וחפצים אנו כי אתה תיטול על עצמך את אמירת

השבוע לפני...

השבוע לפני 100 שנה

א' בכסלו, שנת תר"ע – הברית בעיירת המרפא.

בדרומה של פולין, 20 קילומטר מהעיר לובלין, נמצאת עיירה קטנה בשם נְלֶנְצ'וֹב, המבוכרת במעיינות עתירי-מינרלים ומשמשת כעיירת מרפא. לפני מלחמת העולם הראשונה התקיימה שם קהילה יהודית קטנה בת ארבעים משפחות, ביניהם היה אברך לובלינאי בשם ר' יצחק ברייטער, שהיה סמוך על שולחן חותנו בעיירה.

לימים נודע שמו של ר' יצחק כאחד המשפיעים הגדולים בחסידות ברסלב.

עוד בצעירותו, בהיותו אברך כבן עשרים שאך זה עתה התקרב לברסלב, לא שקט על שמריו והחל לעסוק בהפצת דעתו של רבינו הקדוש בפולין. את הגרעין הראשון זרע בלובלין הסמוכה, שם התקברו על ידו שבע נפשות יקרות, שמאוחר יותר עשו יחדיו גדולות ונצורות, כמו ר' אהרן לייב ציגלמן, ר' יצחק מאיר קורמן, ועוד. אולם כאשר עבר ר' יצחק לגור בלובלין ולאחר מכן בוורשה, גדלה השפעתו ביתר שאת, מיום ליום נוספו על ידו 'מקורבים' חדשים, עד שלפני השואה "נמנו כמה אלפי איש על שמו של רבינו הקדוש" (זכרונות' שהדפיס תלמידו ר' מרדכי יגלינק בסוף 'תקון הכללי' מהדורת בני-ברק תש"ט), רובם ככולם נספו בשואה, ה' ינקום דמם.

בתקופת מגוריו של ר' יצחק בנלנצ'וב, ביום א' כ"ג בחשוון תר"ע, נולד לו בנו הראשון. את השבת הקרובה, פרשת תולדות, עם שמחת הברית שלמחרתה, רצה ר' יצחק לחגוג יחד עם אחים לדעה, ולכן שיגר מכתב לידידיו בלובלין, שבו הוא מפציר בהם לבוא ולטיול חלק בשמחתו: "חס לכם לגמלני כואת, להניח אותי פה בלי צוואת מאנשי שלומינו חס ושלום – כי אם כולכם תבואו אלי לשמחני... כי לשמוח באמת בשמחה אמיתית על ראש שמחתנו הוא עתה בעוונותינו הרבים יקר המציאות, ואנו רוצים בעזרת ה' לתקן זאת. וה' יהיה בעזרתו לתקן בשלמות הדבר הזה, כי אנו כמותה על זכות וכה של זקן דקדושה. וה' יתברך יהיה בעזרתו לשמחני באמת, כי הלוי כח אנו, וה' יתברך יתן ליעף כח, ומאשפות ירים אביון והרפת עמו יסיר, כי הרפה לנו להיות ערלי לב וערלי בשר, כי נחל ניכע מקור ח'כמה – שם רבינו ז"ל – מסיר הערלה ונותן לב בשר (ראה חיי מוהר"ן שלט). ה' יתברך יזכנו לטעום טעם אורו הגנוז העולה על כל הקדושות. אשרי השעה, אשרי הרגע אשר אנו זוכים להרגיש נועם מתיקות אמרותיו הטהורים מזוקקים שבעתים, עלינו נאמר (תהלים קל"ג, א): 'מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד' " (נחלי אמונה' ב"ב תשכ"ז, מכתב לב).

בהמשך המכתב הוא מבקש מהבאים בלנצ'ובה: "להביא 'ליקוטי הלכות' חלק יורה דעה (- המכיל את הלכות מילה), כי צריך לי מואד על איזה ימים. גם אם יש בליקוטי הלכות אורח חיים על התורה ס"ג [שבליקוטי מוהר"ן] 'סוד כוונת המילה', היה רצוני להביא אותה ההלכה אֵלַי על איזה ימים".

לחידודא

חידה מס' 29

על ידי מי התקרבו לרבינו תלמידיו רבי יוד'ל רבי שמואל אייזיק?

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-99-50000. לאחר בחירת שפה, הקישו 1-9-2-1 והשאירו הודעה עם שם, כתובת ומס' טלפון. בין הפותרים נכונה עד יום שני בשעה 12 בלילה, תיערך הגרלה על זכות קניה בסך 50 ₪.

הפתרון לחידה מספר 28:

מי נשלח על ידי רבינו לקבל הסכמות גדולי הדור לספר 'ליקוטי מוהר"ן'?

רבי זלמן הקטן (קיראו אודותיו במדור 'דורות')

זכה בהגרלה לחידה מס' 27:

יוסף אליהו היימן, רמות, ירושלים

זכות קניה בסך 50 ₪, בחנות ספרים 'ברסלב'

רחוב מאה שערים 110 ירושלים.

שאלה:

האם יכול אדם לסמוך על ביטחון בה' בלבד ולא לעשות שום השתדלות לפרנסתו?

תשובת הרב יצחק ברי"נ אנשיין:

אמר רבינו, "שחפץ מאד שיהיה לנו פרנסה. אף על פי שבטחון גם כן טוב מאד, אף על פי כן טוב מאד כשזוכין שיש לו מעמד פרנסה, כי במקום עבודת הבטחון, במקום זה יעשה עבודה אחרת... ואף על פי כן אמר, שהעיקר הוא בטחון; ואמר בזה הלשון: 'נאר בטחון' (= רק בטחון)" (חיי מוהר"ן תקא).

הרי שלדעת רבינו הקדוש חשוב שיהיה לנו מקור פרנסה קבוע ואל לנו לעזוב את עשייתנו בענייני פרנסה.

עם זאת, ידוע שהבעל שם טוב הקדוש לא החזיק אצלו מעות כלל, ואמר לבתו אדל: "כל זמן שה' יתברך חי וקיים, אין לדאוג למעות כלל". גם ידוע שפעם עבר הבעש"ט את הנהר בכוח אמונתו בלבד.

הבה נתבונן בפרט זה האחרון: הלא גם אנו מאמינים שה' יתברך הוא כול יכול, מדוע אין בכוחנו לעבור נהר בכוח אמונתנו בלבד?

אלא שאמונתו של הבעש"ט הייתה שה' יתברך הוא למעלה מהטבע, והטבע בטל ומבוטל. כשיש אמונה שלימה כזאת, אז אין טבע כלל, וכל הטבע בטל ומבוטל, והכול מתנהג בהשגחת ה' יתברך לבד.

אך גם אנו, בני אדם פשוטים, הקשורים מאוד לדרכי הטבע בכל העניינים, כשאנו נקלעים לבעיות כלכליות קשות, כמו למשל בתחום נישואי הילדים, מצפים אנו לניסים שלמעלה מדרך הטבע, ובאמת, מה מועילה עשייתנו במקרים כאלה?

התשובה היא, שהעשייה בפרנסה היא התיקון שלנו בעולם, כמובא בליקוטי הלכות: שעיקר ניסיון האדם בעולם הזה הוא בענייני פרנסתו וכל ענייניו סובבים והולכים סביב זה, והוא אינו יכול להתחמק ולומר שאינו רוצה בתיקון הזה.

עוד צריך לדעת, שכל הטבע שברא ה' יתברך הוא כדי לנסות את האדם. כי אם לא היה טבע, לא הייתה בחירה בענייני אמונה כלל, כי אם היו רואים את השגחת ה' יתברך עין בעין, לא היה שום קושי להאמין באמונה שלימה. לכן ברא ה' את הטבע בצורה כה משמעותית בחיינו עד שאין אנו יכולים להעלות על דעתנו הנהגה שהיא למעלה מדרך הטבע.

אך זוהי עבודת האדם בעולם הזה, לראות בתוך הטבע את השגחת ה'.

עכשיו מבוארת כוונת רבינו הקדוש שהוא חפץ מאד שיהיה לנו מעמד פרנסה, שהרי זו כל עבודתנו בעולם הזה, לעשות בענייני פרנסה, עם זאת – "רק בטחון", שבתוך עבודתנו בעולם הזה, בתוך הטבע, נראה את השגחתו יתברך, עד שנזכה להגיע לשלימות האמונה הקדושה.

גם צריך לדעת שאסור לשקוע לגמרי בעשיית הפרנסה, כי אז עלולים להינתק לגמרי ח"ו מעבודת ה', כמאמר רבינו, שאדם יכול "לבלות ימיו ושניו אפילו על ההכרחיות לבד" (ליקוטי מוהר"ן ח"ב ד).

לא נותר לנו אלא להרבות בתפילה ותחנונים לה' שיתקנו בעצה טוב מלפניו ויוליכנו בדרך האמת.

"וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם, אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק" (בראשית כה, יט) - "צַר הַקֶּב"ה קִלְסַתֵּר פְּנִים שֶׁל יִצְחָק דּוּמָה לְאַבְרָהָם, וְהוּוּ הַכֹּל אוֹמְרִים: 'אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק'" (רש"י)

כשהקב"ה מכיבא, חלילה, ייסורים על האדם – כל כוונתו לטובה, שישב בתשובה, כמו שכתוב: "את אשר יאהב ה' יוכיח" (משלי ג, יב). ייסורים מסוג זה הינם "דינים" שסופם חסד והתקרבות לה'.

אך לפעמים הייסורים אינם אלא "דין קשה" והאדם מתרחק על ידם מעבודת ה'.

איך ניתן לדעת אילו ייסורים תכליתם לקרב את האדם לעבודת השם? אם הוא מתחזק בתפילה גם בעת מצוקה, בידוע שאלו ייסורים לטובתו, כמו שאמרו חז"ל: "אלו הן יסורין של אהבה – כל שאין בהן ביטול תפילה" (ברכות ע"א).

בידוע הייתה מידתו של יצחק אבינו – יראה, כמו שכתוב "וישבע יעקב בפחד אביו יצחק" (בראשית לא, ג); ומידתו של אברהם אבינו – חסד, כמו שכתוב "חסד לאברהם" (מיכה ז, ט). אך התורה מעידה שגם היראה-הדינים של יצחק היו לטובה ושרשם בחסד – "אברהם הוליד את יצחק".

זה שאמרו חז"ל, שהקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם. פנים רומזות לתפילה, כמו שכתוב "ויסב חקיהו את פניו אל הקיר ויתפלל" (ישעיה לח, ב).

לאמור, שכאשר יש לאדם קנים-תפילה, ידע נאמנה שהייסורים הבאים עליו הם חסד מן השמיים.

(ליקוטי מוהר"ן ח"א עד)

"וְאַחֲרָיָהוּ בֶן יִצְחָק אֶחָיו, וַיְדוּ אֶחָת בְּעֶקֶב עֵשָׂו" (בראשית כה, כו).

האדם מורכב מגוף ונשמה, ועליו לחזק את הנשמה שתשלוט על הגוף, תקדש אותו ותשעבד אותו לעבודת ה'.

לשם כך עליו לשים לב שאכילתו תהיה כראוי ולא בגרגרות, כי כשאוכל אך מתוך תאוה, הוא מגביר את הגוף על הנשמה, כמו שנרמז בפסוק "אוכל לחמי הגדיל עלי עקב" (תהלים מא, ט).

יעקב אבינו הגביר את הנשמה על הגוף, כפי שאמר עליו אביו: "ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'" (בראשית כו, כז). הוא התברך ב"ריח" שהיא מזון הנשמה, כמו שאמרו חז"ל: "איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף? הוי אומר זה הריח" (ברכות מג, ב).

לעומתו עשיו, היה שקוע בתאוות אכילה, כפי שנראה מבקשתו: "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה" (בראשית כה, ל).

כך יתפרש אפוא הפסוק: "וידו" – של יעקב – "אוחזת בעקב עשיו" – שיעקב השתדל תמיד לאחוז תחת שליטתו את תאוות האכילה, שהיא מידתו של עשיו, כדי שלא יתקיים בו "אוכל לחמי הגדיל עלי עקב".

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב ה, ב)

דורצדיקים
 חתונה עכשיו וזוהי
שבת חנוכה באומן
 מגוון מסלולים | מחירים מיוחדים
החל מ \$495
 ההרשמה בעיצומה
 ירושלים: רח' בית ישראל 38 בני ברק: רח' רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

בעת צרה, בשעת מצוקה.
גם בעת שמחה ובכל זמן
מוקד הישועות
1-800-255-522
 24 שעות ביממה
 להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר
 בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
 ישיועה והצלחה, לרווח ופרנסה,
 לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

מצדקין
אוצרות ברסלב
 לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
 באר"צ (1)718-8552121
 מערכת להטענת שיעורים PM3: רשב" 21 מודיעין עילית
דרך צדיקים - חוויה עם נשמה
 נסיעות לח"ל ולקברי הצדיקים באירופה 02-5410100 (ארצי)
חנות ספרים ברסלב
 מא"ש 110 ירושלים 02-6286823
חנות ספרי ברסלב עין יעקב
 מול סיטבלאך מאה שערם ירושלים 02-5829171
הרב דוד קרמר-מוהל מוסמך מוהל בית החולים "ביקור חולים"
 בעמח"ס "מסורת הברית" 052-7656777
מרכז עזרה יעוץ והכוונה "לב לנער"
 אגף שיבוץ בשיבות 02-9928999
 קו יעוץ 9:00-11:00 בלילה 1599-59-1000